

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **A. A.**, zastoupen doc. JUDr. Karlem Schellem, CSc., advokátem se sídlem Foltýnova 1016/37, Brno, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Mírov**, se sídlem Mírov 27, P. O. Box 1, Mírov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 29. 4. 2020, č. j. 65 A 51/2019 - 63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta doc. JUDr. Karla Schelleho, CSc., **s e u r č u j e** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2019, č. j. Nad 89/2019 - 11, bylo Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) postoupeno podání žalobce označené jako „žaloba; číslo kázeňského trestu: VS-22950/ČJ-2019-803632-KT“. Obsahem podání byl nesouhlas žalobce s rozhodnutím žalované ze dne 8. 4. 2019 o uložení kázeňského trestu.

II.

[2] Krajský soud žalobu v záhlaví uvedeným usnesením odmítl. Konstatoval, že meritornímu projednání věci by nebránila skutečnost, že žalobce označil jako napadené rozhodnutí samotné rozhodnutí vychovatele o uložení kázeňského trestu, nikoliv rozhodnutí o opravném prostředku. Jelikož žalobce proti rozhodnutí vychovatele brojil stížností, o níž speciální pedagog rozhodl dne 12. 4. 2019, je třeba za žalované rozhodnutí

považovat právě až toto rozhodnutí. Uvedeným rozhodnutím nicméně speciální pedagog rozhodnutí vychovatele ze dne 8. 4. 2019 zrušil a věc mu vrátil k novému kázeňskému řízení. Žalobou napadené rozhodnutí tak nebylo rozhodnutím meritorním a konečným. Posuzovaná věc se vrátila do stadia řízení v prvním stupni, kde je o ní znovu oprávněn rozhodovat správní orgán I. stupně. Proti jeho novému rozhodnutí se lze následně bránit oprávněnými prostředky, případně správní žalobou. Žalobou napadené rozhodnutí tedy nelze v souladu s judikaturou považovat za rozhodnutí v materiálním smyslu, jelikož nemohlo autoritativně zasáhnout do právní sféry žalobce, a postrádá tak hmotněprávní důsledky ve sféře veřejných subjektivních práv, kterým poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu. Dle § 70 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“) jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími. Krajský soud proto shledal podanou žalobu nepřipustnou dle § 68 písm. e) s. ř. s. a jako takovou ji dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. výrokem I. napadeného usnesení odmítl.

III.

[3] Proti výroku I. usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Vymezil se proti tomu, že by napadené správní rozhodnutí nebylo meritorním a konečným. Poukázal na to, že mu byl uložen kázeňský trest dvěma rozhodnutími (ze dne 8. 4. 2019 a 12. 4. 2019) se stejným číslem jednacím, pod nímž podal rovněž svou stížnost. Ve věci proto existuje meritorní a konečné rozhodnutí, které bylo možno napadnout správní žalobou. Tato byla přitom důvodná, neboť se prohraškou proti vězeňskému režimu nedopustil a kázeňský postih mu byl uložen nedůvodně. Právní názor krajského soudu označil za nesprávný, pročez navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předesílá, že v případech, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přichází pro stěžovatele z povahy věci v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Rozsah přezkumu rozhodnutí soudu je v tomto případě vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže krajský soud žalobu odmítl a věc samu neposuzoval, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti zkoumat pouze to, zda byly splněny zákonem stanovené důvody pro odmítnutí žaloby. Pod tento důvod spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004 - 53) nebo je-li napadené rozhodnutí

pokračování

nepřezkoumatelné. Úkolem Nejvyššího správního soudu však není přímo přezkoumávat rozhodnutí správního orgánu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Asz 33/2004 - 98, publikovaný pod č. 625/2005 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 - 80). Nemohl se tak zabývat námitkou stěžovatele, v níž zpochybnil důvodnost uloženého kázeňského trestu.

[8] Posouzení věci se neobejde bez stručné rekapitulace předcházejícího řízení. Rozhodnutím ze dne 8. 4. 2019, č. j. VS-22950/ČJ-2019-803632-KT, uložil vychovatel stěžovateli kázeňský trest v podobě umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel téhož dne stížnost, v níž vyslovil nesouhlas s rozhodnutím a požadoval jeho doručení v mateřském jazyce. Rozhodnutím ze dne 12. 4. 2019, č. j. VS-22950/ČJ-2019-803632, speciální pedagog rozhodnutí vychovatele ze dne 8. 4. 2019 zrušil a věc mu vrátil k novému kázeňskému řízení. Uložil mu věc znovu projednat a vydat rozhodnutí v mateřském jazyce stěžovatele, který byl jednání při rozhodování o stížnosti osobně přítomen. Dne 14. 5. 2019 vydal vychovatel nové rozhodnutí č. j. VS-22950/ČJ-2019-803632-KT, jímž stěžovateli opět uložil totožný kázeňský trest. Dle záznamu ve správním spise stěžovatel proti tomuto novému rozhodnutí nepodal stížnost. Po podání žaloby vyzval krajský soud stěžovatele usnesením ze dne 25. 3. 2020, č. j. 65 A 51/2019 - 58, aby doplnil, zda brojí proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 4. 2019, či proti jejímu rozhodnutí ze dne 14. 5. 2019, neboť ve spise předloženém žalovanou se nacházela dvě rozhodnutí o uložení kázeňského trestu s totožným číslem jednacím. Stěžovatel krajskému soudu prostřednictvím svého zástupce podáním ze dne 7. 4. 2020 sdělil, že žaloba směřuje proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 4. 2019, které napadl stížností.

[9] S ohledem na výslovné vyjádření stěžovatele není pochyb o tom, že svou žalobou brojil proti rozhodnutí vychovatele o uložení kázeňského trestu ze dne 8. 4. 2019. Krajský soud proto správně považoval za přezkoumávané rozhodnutí navazující rozhodnutí speciálního pedagoga o stížnosti stěžovatele proti rozhodnutí vychovatele (srov. krajským soudem uvedený rozsudek tohoto soudu ze dne 19. 11. 2009, č. j. 1 Afs 88/2009 - 48, či rozsudek ze dne 11. 12. 2019, č. j. 4 Afs 221/2018 - 38).

[10] Pokud však speciální pedagog ke stížnosti stěžovatele rozhodnutí vychovatele ze dne 8. 4. 2019 zrušil, pak krajský soud nijak nepochybil, když dospěl k závěru, že žalované rozhodnutí nepředstavuje rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[11] Stěžovatel žalobou napadl rozhodnutí, kterým speciální pedagog jakožto osoba zmocněná rozhodovat ve věci stížnosti dle § 52 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, postupem podle § 60 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, zrušil uložený kázeňský trest a vrátil věc k novému kázeňskému řízení zaměstnanci Vězeňské služby, který kázeňský trest uložil (vychovateli). Otázkou, zda se v takové situaci jedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., a tedy o rozhodnutí, které podléhá přezkumu ve správním soudnictví, se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval a existuje k ní konstantní a jednotná judikatura, na niž poukázal již krajský soud. V rozsudku ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 30/2010 - 219, k této problematice Nejvyšší správní soud uvedl: *„Je zřejmé, že vydáním napadeného rozhodnutí došlo v daném případě pouze k tomu, že se věc vrátila do stadia řízení u orgánu prvního stupně, kde o ní bude znovu rozhodováno. Takové rozhodnutí nic nemění na subjektivních veřejných právech účastníků*

správního řízení, neboť se jím s konečnou platností práva a povinnosti jeho účastníků nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují. Stěžovatel tak musí veškerou svou procesní aktivitu směřovat do pokračujícího správního řízení, v němž jedině může uplatňovat námitky týkající se věci samé. Ve shodě se závěry krajského soudu tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného nepředstavuje meritorní rozhodnutí o právech a povinnostech fyzických a právnických osob mající hmotněprávní účinky, a tedy se nejedná o rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., které by podléhalo přezkumu ve správním soudnictví.“ Obdobně v rozsudku ze dne 14. 5. 2014, č. j. 10 As 33/2014 - 34, tento soud konstatoval: „Spornou otázkou v projednávané věci je posouzení, zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, jestliže usnesením odmítl žalobu stěžovatelky proti zrušujícímu rozhodnutí žalovaného, kterým bylo k odvoláním obce Světlá Hora a občanského sdružení Argus zrušeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc vrácena k novému projednání, s odůvodněním, že takové rozhodnutí žalovaného nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví. (...) V projednávané věci je důsledkem napadeného rozhodnutí žalovaného pouze vrácení věci do stadia před rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kde bude o věci znovu rozhodnuto. Předmět řízení se tedy stále nachází ve sféře rozhodování veřejné správy. Napadeným rozhodnutím žalovaného sice bylo zrušeno rozhodnutí o umístění stavby, nebylo však dosud rozhodnuto o tom, že by žádost k umístění této stavby byla zamítnuta. Zrušující rozhodnutí odvolacího orgánu v této fázi nic nemění na subjektivních veřejných právech účastníků správního řízení, neboť se tímto rozhodnutím nezakládají účastníkům s konečnou platností práva ani povinnosti.“ K totožným závěrům dospěl kasační soud i v dalších rozhodnutích (srov. např. rozsudky ze dne 21. 3. 2016, č. j. 2 As 305/2015 - 24, ze dne 2. 2. 2015, č. j. 8 As 98/2014 - 47, ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 As 228/2016 - 76, ze dne 7. 6. 2018, č. j. 7 As 29/2018 - 61, ze dne 14. 5. 2008, č. j. 2 As 37/2007 - 111, či ze dne 14. 10. 2015, č. j. 5 As 119/2015 - 29). Je pravdou, že judikatura Nejvyššího správního soudu z tohoto pravidla dovodila určité výjimky; tyto se však týkají velmi specifických okolností, které v posuzovaném případě nenastaly (srov. např. rozsudek ze dne 28. 1. 2015, č. j. 6 As 113/2014 - 35, ve věci svobodného přístupu k informacím, který byl korigován rozsudkem rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 7 As 192/2017 - 35). Lze proto konstatovat, že citované závěry zdejšího soudu jsou dlouhodobě konstantní. Sám stěžovatel pak nepředložil žádnou argumentaci, proč by tyto závěry neměly být v posuzované věci aplikovány.

[12] Lze tedy uzavřít, že krajský soud postupoval v souladu s právní úpravou a ustálenou judikaturou, pokud nepovažoval rozhodnutí vydané na základě § 60 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Takové rozhodnutí totiž nic nemění na subjektivních právech odsouzeného, nezakládá, nemění, neruší ani závazně neurčuje jeho práva a povinnosti, pouze vrací věc do stadia řízení u zaměstnance Vězeňské služby, který kázeňský trest uložil, a který o ní bude znovu rozhodovat. Žaloba proti takovému rozhodnutí je proto nepřijatelná a v případě jejího podání je třeba ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.

[13] Nutno doplnit, že k meritornímu přezkumu by krajský soud nemohl přistoupit ani v případě druhého rozhodnutí ze dne 14. 5. 2019, č. j. VS-22950/ČJ-2019-803632-KT. Dle záznamu ve správním spise totiž stěžovatel proti tomuto druhému rozhodnutí již nepodal stížnost, a jednalo by se tak o nepřijatelnou žalobu podle § 68 písm. a) s. ř. s.

pokračování

[14] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[15] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[16] Zástupcem stěžovatele byl usnesením krajského soudu ze dne 23. 1. 2020 ustanoven doc. JUDr. Karel Schelle, CSc., advokát, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem DPH, odměna se tak zvyšuje o částku odpovídající DPH ve výši 21 % (tzn. 714 Kč); za úkon právní služby mu tedy náleží celkem 4 114 Kč. Tuto částku Nejvyšší správní soud vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu